

Розширений план лекцій

з дисципліни «СОЦІО-ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ»

лекційних годин – 46 годин

Викладач - Харічков С.К.

СЕМЕСТРОВИЙ МОДУЛЬ 1

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Тема 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЯК СУЧАСНОЇ ПАРАДИГМИ ЦИВІЛІЗАЦІЙНОГО ПРОГРЕСУ.

Лекція 1. Парадигма сталого розвитку: передумови та витоки, генезис (2 год.)

- 1.1. Криза у взаємовідносинах суспільства і природи та її сутність.
- 1.2. Сталий розвиток як новий етап взаємодії і суспільства.
- 1.3. Сталий розвиток як глобальне завдання для людської цивілізації.
- 1.4. Генезис та сучасна парадигма сталого розвитку.

Лекція 2. Теорія систем як фундамент ідеології сталого розвитку (2 год.)

- 2.1. Зміст та особливості систем.
- 2.2. Поняття про розвиток та самоорганізацію систем.
- 2.3. Синергетичні основи розвитку систем.

Лекція 3. Соціо-еколого-економічні системи як об'єкти розвитку (2 год.)

- 3.1. Характерні риси соціо-еколого-економічних систем.
- 3.2. Ознаки сталості соціо-еколого-економічних систем.

Лекція 4. Соціо-еколого-економічна парадигма як методологічне підґрунтя переходу до моделі сталого розвитку (2 год.)

- 4.1. Соціальні, економічні та екологічні складові сталого розвитку.
- 4.2. Коеволюція та синергетика складових тріади сталого розвитку.
- 4.3. Гуманітарний вимір сталого розвитку.

Лекція 5. Міжнародний досвід переходу до сталого розвитку (2 год.)

- 5.1. Хронологія наукових уявлень та інституціоналізації парадигми сталого розвитку.
- 5.2. Внесок міжнародних самітів Ріо+ у формування сучасної парадигми сталого розвитку.
- 5.3. Стратегічні орієнтири сталого розвитку Європейського союзу.
- 5.4. Декларація і цілі розвитку тисячоліття.

Тема 2. ПЕРУМОВИ ТА ЧИННИКИ ПЕРЕХОДУ УКРАЇНИ ДО СТАЛОГО РОЗВИТКУ.

Лекція 6. Передумови переходу України до сталого розвитку (4 год.)

- 6.1. Ретроспекція розвитку та взаємодії суспільства і природи в сучасній Україні.
- 6.2. Сучасні риси соціального розвитку України.
- 6.3. Основні ознаки і складові прояву сучасної біосферної кризи в Україні.
- 6.4. Економічна ситуація в контексті парадигми сталого розвитку.

Лекція 7. Чинники переходу України до сталого розвитку (2 год.)

- 7.1. Геополітичні чинники переходу України до сталого розвитку.

- 7.2. Соціо-гуманітарні чинники.
- 7.3. Системна модель відображення передумов та взаємодії чинників переходу України до сталого розвитку.

Тема 3. НАУКОВЕ ПІДГРУНТЯ МОДЕЛІ ПЕРЕХОДУ УКРАЇНИ ДО СТАЛОГО РОЗВИТКУ.

Лекція 8. Принципи політики переходу України до сталого розвитку (2 год.)

- 8.1. Загальні принципи забезпечення сталого розвитку.
- 8.2. Науковий базис визначення принципів переходу України до сталого розвитку.
- 8.3. Сутність принципів політики переходу України до сталого розвитку.

Лекція 9. Соціальний вимір сталого розвитку (2 год.)

- 9.1. Соціальна компонента сталого розвитку.
- 9.2. Людський розвиток у вимірі сталості.
- 9.3. Науковий, освітній та гуманітарний виміри сталого розвитку.

Лекція 10. Екосистемна складова сталого розвитку (2 год.)

- 10.1. Екологічний фактор розвитку.
- 10.2. Природний капітал розвитку.
- 10.3. Екоресурсна ефективність сталого розвитку.

Лекція 11. Економічне зростання і сталий розвиток (2 год.)

- 11.1. Економіка сталого розвитку.
- 11.2. Сталий розвиток технологічного базису економіки.
- 11.3. Ресурсозбереження як чинник сталого розвитку.

Лекція 12. Цілепокладання в стратегії переходу України до сталого розвитку (2 год.)

- 12.1. Стратегічні цілі переходу України до сталого розвитку.
- 12.2. Структуризація та стратегічні пріоритети складових переходу України до сталого розвитку.
- 12.3. Системне поєднання стратегічних завдань екосистемної, економічної та соціальної складових сталого розвитку України.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 МЕТОДИЧНО-ІНСТРУМЕНТАЛЬНА БАЗА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Тема 4. МЕХАНІЗМ ТА ІНСТРУМЕНТИ ПЕРЕХОДУ УКРАЇНИ ДО СТАЛОГО РОЗВИТКУ.

Лекція 13. Поліфункціональна структура системи механізмів переходу України до сталого розвитку (4 год.)

- 13.1. Системне бачення механізмів забезпечення переходу України до сталого розвитку.
- 13.2. Нормативно-правова складова системи механізмів.
- 13.3. Організаційно-управлінська складова системи механізмів.
- 13.4. Екологічна етика і освіта для сталого розвитку.

Лекція 14. Інструментальна база регуляторної політики переходу України до сталого розвитку (4 год.)

- 14.1. Основні риси регуляторної політики переходу України до сталого розвитку.
- 14.2. Сучасні економічні інструменти переходу України до сталого розвитку.
- 14.3. Соціальна відповідальність в системі інструментів забезпечення переходу України до сталого розвитку.

14.4. Екологічне регулювання переходу України до сталого розвитку.

Тема 5. СЕКТОРАЛЬНА ПОЛІТИКА ПЕРЕХОДУ УКРАЇНИ ДО СТАЛОГО РОЗВИТКУ.

Лекція 15. Стратегічні орієнтири переходу розвитку реального сектору економіки України на принципи сталості (4 год.)

- 15.1. Паливно-енергетичний комплекс.
- 15.2. Промисловий комплекс.
- 15.3. Гірничо-металургійний комплекс.
- 15.4. Агропромисловий комплекс.
- 15.5. Природогосподарський комплекс.
- 15.6. Транспортний комплекс.

Лекція 16. Інфраструктура забезпечення переходу України до сталого розвитку (2 год.)

- 16.1. Інституційна інфраструктура.
- 16.2. Виробнича інфраструктура.
- 16.3. Екологічна інфраструктура.
- 16.4. Соціальна інфраструктура.

Тема 6. ЧАСОВИЙ ТА ПРОСТОРОВИЙ ВИМІР ПЕРЕХОДУ УКРАЇНИ ДО СТАЛОГО РОЗВИТКУ.

Лекція 17. Моніторинг переходу до сталого розвитку (4 год.)

- 17.1. Цілі та завдання моніторингу переходу до сталого розвитку.
- 17.2. Сутність і види моніторингу переходу до сталого розвитку.
- 17.3. Характеристика екологічних індикаторів сталого розвитку.
- 17.4. Характеристика економічних індикаторів сталого розвитку.
- 17.5. Характеристика соціальних індикаторів сталого розвитку.
- 17.6. Загальна методологія розрахунку індикаторів сталого розвитку.
- 17.7. Приклади агрегованих (комплексних) індикаторів сталого розвитку.

Лекція 18. Сталий розвиток як процес змін у часі та просторі (2 год.)

- 18.1. Регіональні рівні досягнення сталого розвитку.
- 18.2. Просторові аспекти переходу України до сталого розвитку.
- 18.3. Етапи переходу України до сталого розвитку.